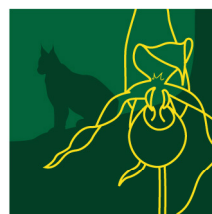
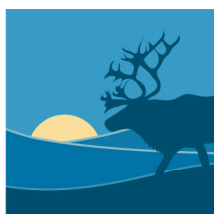
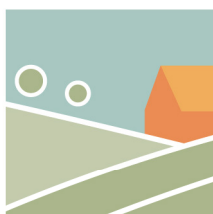
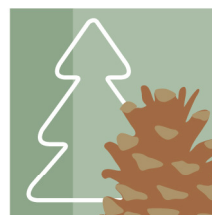
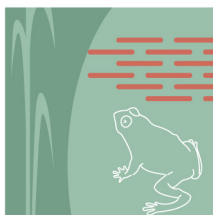
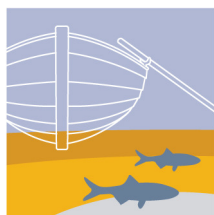
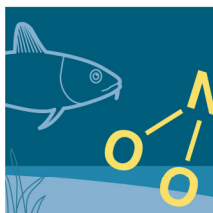

Uppföljning av Handlingsprogram för miljömål

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Uppföljning av Handlingsprogram för miljömål

Sammanställt av Gustaf Appelberg 2008

Länsstyrelsen i Hallands län

Meddelande 2009:2

ISSN 1101-1084

Illustration av miljömålen: Tobias Flygar

Tryckt på Länsstyrelsens tryckeri

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
<i>Handlingsprogrammet</i>	2
<i>Uppföljningsmetod och syfte</i>	2
<i>De 15 miljö kvalitetsmål som regionaliserats i Halland</i>	2
Uppföljning av åtgärdsarbetet	3
Vilka ansvarar för genomförandet av åtgärder?	3
I vilken utsträckning har åtgärder genomförts?	4
<i>Länsstyrelsen</i>	5
<i>Kommunerna</i>	6
<i>Skogsstyrelsen</i>	8
<i>Region Halland</i>	8
<i>Landstinget</i>	9
<i>Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)</i>	9
<i>Länstrafiken</i>	10
<i>Större företag</i>	11
Diskussion	12
Bilaga. - Redovisning av samtliga åtgärder uppdelat efter genomförandegrad..	14

Inledning

Handlingsprogrammet

2006 fastställdes handlingsprogrammet för att genomföra de regionala miljömålen i Halland. Det innehåller en stor mängd åtgärdsförslag som arbetats fram av arbetsgrupper med deltagare från kommunerna, Länsstyrelsen, Landstinget Halland, Region Halland, LRF, Skogsvårdsstyrelsen, trafikverken, näringslivsorganisationer, större företag, frivilligorganisationer med flera. Handlingsprogrammet är tänkt att fungera som en vägledning för de olika aktörernas miljöarbete med utgångspunkt i de regionala miljömålen. Eftersom miljömålet om biologisk mångfald ”Ett rikt växt- och djurliv” tillkom som regionalt mål 2007 saknas åtgärder i handlingsprogrammet för detta mål.

Uppföljningsmetod och syfte

Under våren 2008 skickades en enkät med de åtgärder som berör de respektive aktörerna ut till länets kommuner, Landstinget, Region Halland, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, statliga myndigheter, de kommunala bostadsbolagen, länstrafiken, 67 större företag (>100 anställda) och några intresseorganisationer. I enkäten ombads aktörerna att ange i vilken grad man genomfört de olika åtgärdsförslagen i handlingsprogrammet. Svaren har sedan sammanställts både per aktör och per miljömål för att få en sammantagen bild.

Denna första uppföljning är en avstämning av åtgärdsarbetet hittills i länet. Uppföljningen är inte fullständig och förbättringar av uppföljningsmetoden kommer säkerligen att göras, men det insamlade materialet är ändå av stort värde för planeringen av det fortsatta arbetet med att nå de regionala miljömålen.

De 15 miljökvalitetsmål som regionaliserats i Halland

Begränsad klimatpåverkan
Frisk luft
Bara naturlig försurning
Giftfri miljö
Skyddande ozonskikt
Säker strålmiljö
Ingen övergödning
Levande sjöar och vattendrag
Grundvatten av god kvalitet
Hav i balans och levande kust och skärgård
Myllrande våtmarker
Levande sjöar
Ett rikt odlingslandskap
God bebyggd miljö
Ett rikt växt- och djurliv (sedan 2007)

Uppföljning av åtgärdsarbetet

Vilka ansvarar för genomförandet av åtgärderna?

I handlingsprogrammet för de regionala miljömålen i Halland från maj 2006 finns det 187 åtgärdsförslag för hur de regionala miljömålen ska nås. Åtgärdsförslagen åtföljs av en eller flera ansvariga genomförare. Då ansvaret ofta ligger på flera aktörer blir summan större än 187, se diagram 1 nedan.

De regionala delmålen reviderades 2007 vilket innebar vissa förändringar, bland annat ströks vissa delmål och några nya kom till. Åtgärdsförslagen för de strukna delmålen har dock funnits med i de enkäter som skickats ut till de berörda aktörerna och de presenteras också i denna skrift.

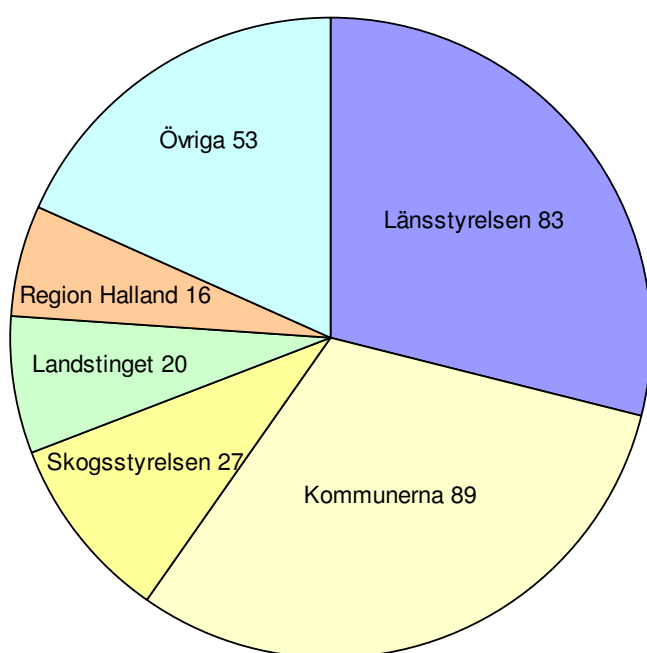

Diagram 1. Åtgärdernas fördelning på genomförare. I gruppen övriga ingår flera olika aktörer.

Länsstyrelsen och kommunerna står som ansvariga för klart flest åtgärder, 83 respektive 89. I kategorin ”Övriga” ingår ett flertal organisationer, myndigheter och företag. Vilka det är framgår av tabell 1 på nästa sida. Förutom de aktörer som redovisas här skickades även enkäter till Banverket, Vägverket, SJ och några mindre intresseorganisationer. Från dessa har inga svar inkommit.

Tabell 1. Övriga genomförare

Organisation	Antal åtgärder
Privata företag	18
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)	13
Miljöforum Halland	6
Kommunala bostadsbolag	6
Länstrafiken	6
Jordbruksverket	3
Halland SGU	1

I vilken utsträckning har åtgärderna genomförts?

I enkäten ombads aktörerna att ange genomförandegraden enligt tabell 2 för de olika åtgärdsförslagen i handlingsprogrammet.

Tabell 2. Klassning efter genomförandegrad

Genomförd	Innebär att åtgärden är slutförd eller pågår löpande.
Delvis genomförd men avslutad	Innebär att åtgärden inte genomförts fullt ut enligt intentionerna i Handlingsprogrammet och att ytterligare insatser inte är planerade.
Påbörjad	Innebär att arbetet med åtgärden har påbörjats.
Ej påbörjad	

Länets sammantagna resultat för miljömålsarbetet presenteras i diagram 2 på nästa sida. Kategorin "Övrigt" (Öv) innebär att det inte finns någon ansvarig genomförare, att inga särskilda åtgärder föreslås, att svaren är så tvetydiga att ingen sammantagen klassning kan göras, att inget svar kommit från den/de ansvariga genomförarna eller att åtgärden styrs nationellt och/eller av internationella överenskommelser och ej går att genomföra regionalt. Viktigt att nämna är även att de olika aktörernas svar varierar beroende på hur de tolkat åtgärderna och klassningen.

Diagrammet över länets sammantagna resultat visar att åtgärdsarbetet i länet överlag ser mycket bra ut. Endast åtta åtgärder klassas som ej påbörjade och nästan en femtedel av åtgärderna är klassade som helt genomförda. Vidare är 48 åtgärder klassade som delvis genomförda och 83 åtgärder som påbörjade. Detta betyder att nästan 90% av åtgärderna är genomförda, delvis genomförda eller påbörjade. Hur klassningen av genomförandegraden för åtgärderna sammantaget i hela länet gjorts presenteras i tabell 3.

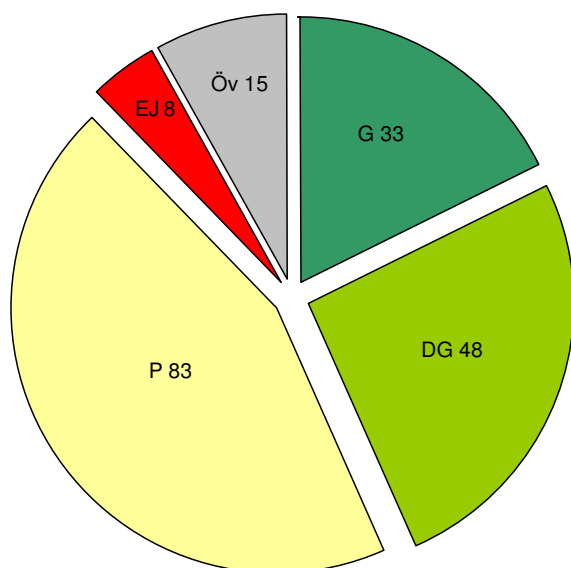

Diagram 2. Klassning av genomförandegraden för alla åtgärder i hela länet.

Tabell 3. Klassning av genomförandegraden för alla åtgärder i hela länet. (Observera att denna klassning skiljer sig från den i tabell 2 eftersom det är en sammanvägd bedömning av de berörda aktörerna.)

G (Genomförd): Helt genomförd av samtliga berörda aktörer.
DG (Delvis genomförd): Genomförd eller delvis genomförd och avslutad av minst hälften av de berörda aktörerna.
P (Påbörjad): Påbörjad av minst hälften av de berörda aktörerna.
EJ (Ej påbörjad): Ej påbörjad av majoriteten av de berörda aktörerna.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen är ansvarig genomförare av 83 åtgärder. I många fall samverkar man med en eller flera andra aktörer i åtgärdsarbetet. Diagram 3 visar hur åtgärdsarbetet på Länsstyrelsen ser ut, 22 åtgärder är genomförda, en är delvis genomförd men avslutad, 37 är påbörjade och 19 är ej påbörjade. Fyra åtgärder kategoriseras som "Övriga" vilket innebär att inget svar angetts, att ingen klassning har gjorts eller att arbetet med målet ej kan påverkas regionalt då arbetet sker nationellt och genom internationella överenskommelser. Vilka dessa åtgärder är kan ses i den sammanfattande delen på slutet.

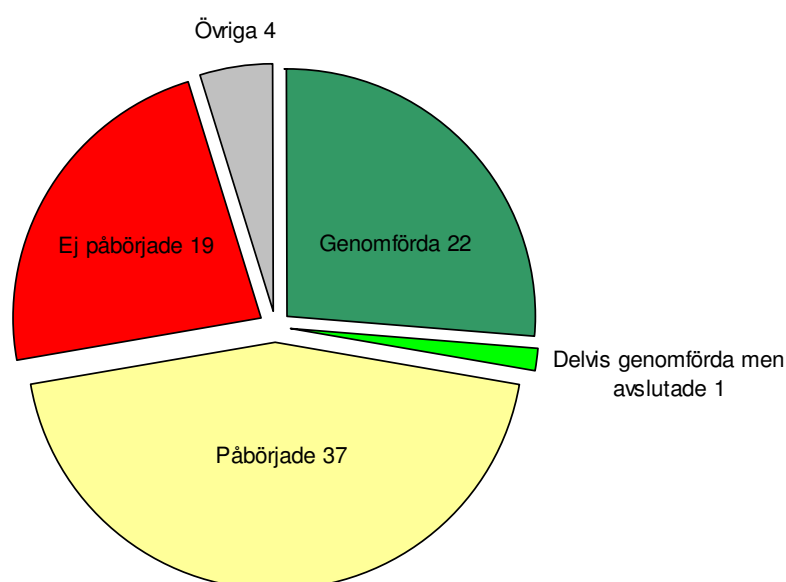

Diagram 3. Klassning av genomförandegrad för de åtgärder där Länsstyrelsen är genomförare

Kommunerna

Kommunerna har 89 åtgärder som de är ansvariga för genomförandet av, ofta i samverkan med andra aktörer såsom Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Landstinget, företag etc. Hur genomförandegraden ser ut för de respektive kommunerna presenteras i diagram 4. Där ingen klassning angetts i kommunens svar har klassningen tolkats utifrån kompletterande text (om så funnits). I vissa fall har klassningen tolkats om utifrån den kompletterande texten. För Laholm har hela enkäten fyllts i av länsstyrelsen utifrån tolkning av remissversionen av det kommunala handlingsprogrammet för de regionala miljömålen från januari 2008.

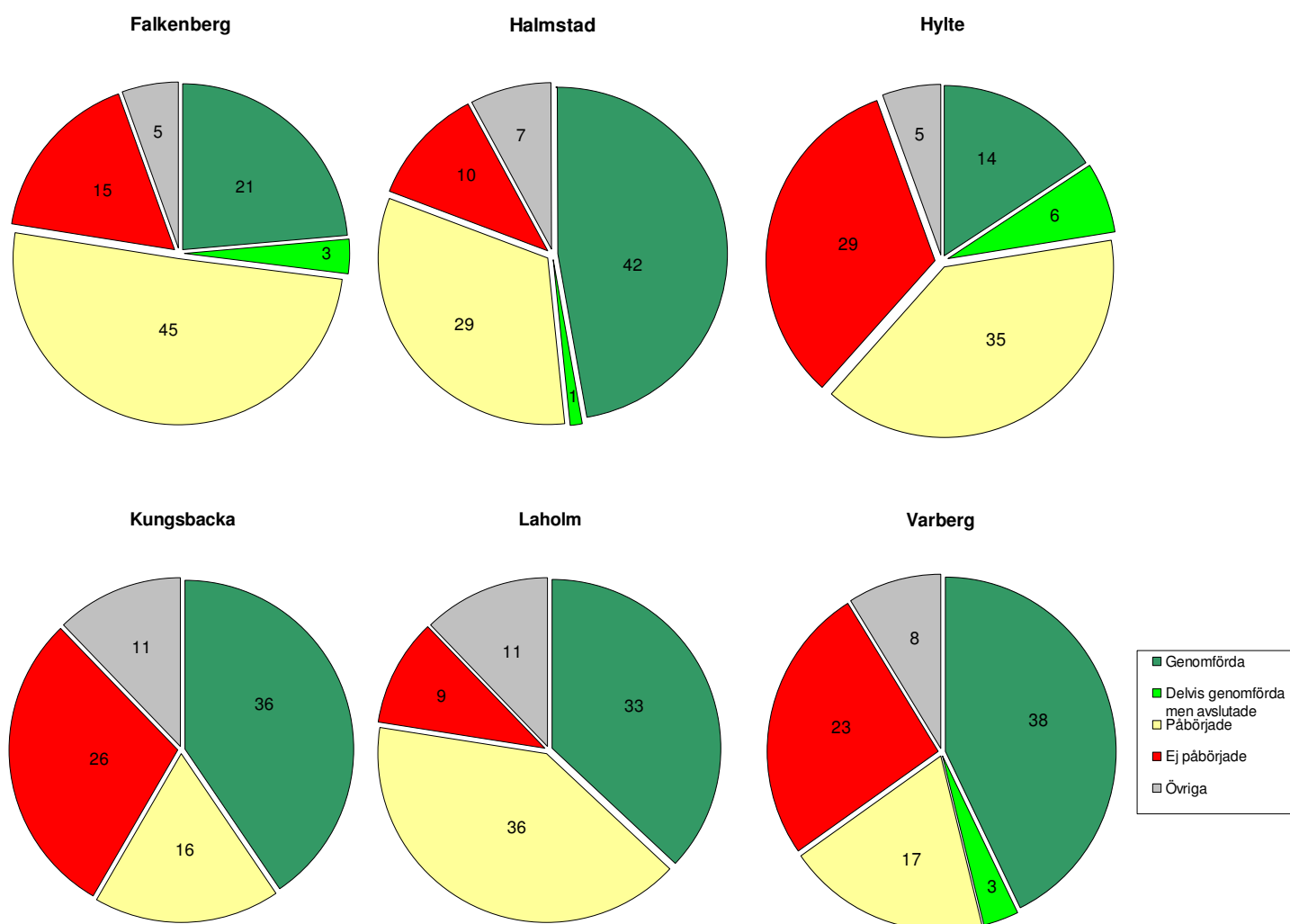

Diagram 4. Klassning av genomförandegraden för kommunernas åtgärder för var och en av de sex kommunerna.

Flest antal genomförda åtgärder har Halmstad med 42 genomförda och därefter följer Varberg (38 genomförda åtgärder), Kungsbacka (36), Laholm (33), Falkenberg (21) och Hylte (14). Det är återigen viktigt att poängtera att en del av skillnaderna kommunerna emellan kan bero på hur åtgärder och klassningarna har tolkats av den/de som fyllt i enkäterna. Kategorin "Övriga" innebär att kommunen ej lämnat svar eller inte är berörd av åtgärden. Som exempel kan nämnas att Hylte kommun inte är berörd av åtgärder som berör kusten och havet.

Slår man samman de genomförda, delvis genomförda och påbörjade åtgärderna för varje kommun och jämför dem med de ej påbörjade ser det ut på följande sätt (diagram 7).

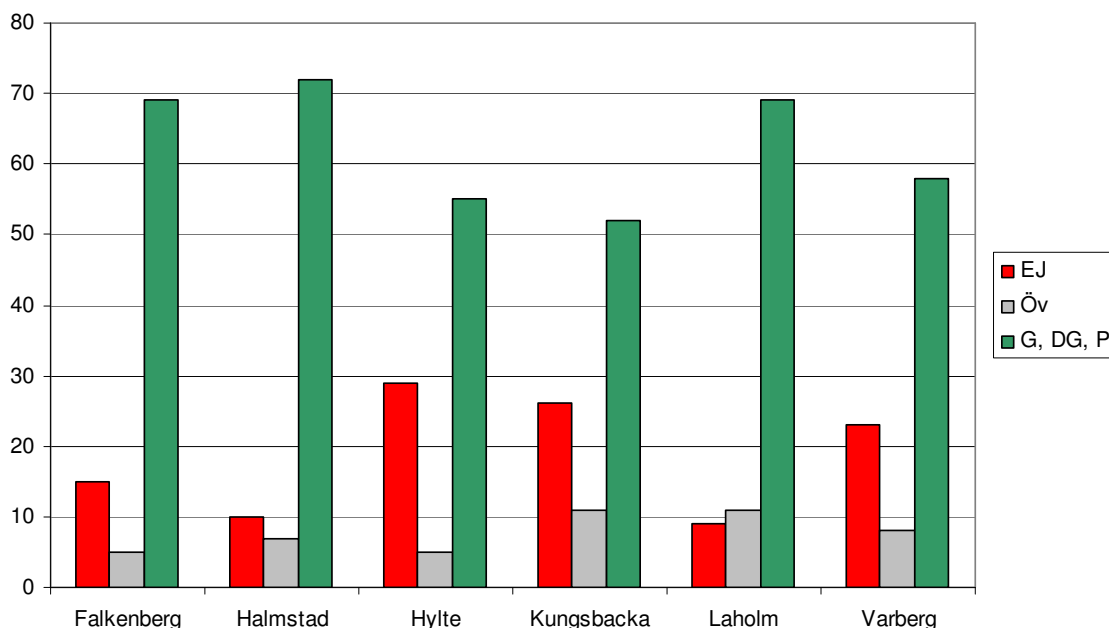

Diagram 7. Genomförda, delvis genomförda och pågående åtgärder samt ej genomförda åtgärder för varje kommun. Övrigt innebär att kommunen ej lämnat svar eller inte är berörd av åtgärden.

Diagram 7 visar att antalet åtgärder som är genomförda, delvis genomförda men avslutade och påbörjade är fler än antalet ej påbörjade åtgärder i samtliga kommuner. Detta visar att åtgärdsarbetet pågår i kommunerna.

Två åtgärder som samtliga kommuner har genomfört är åtgärden för miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö: ”Information till och besiktning av skolor och sjukhus för att hitta kvicksilver” och åtgärden för miljö kvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet: ”Program för kontroll av råvatten till kommunala vattentäkter, där behandling eller spädning sker före distribution, bör införas senast 2007”. Vidare finns det två åtgärder som fem av de sex kommunerna genomfört och elva åtgärder som fyra kommuner har genomfört.

En åtgärd som fem kommuner inte har påbörjat är åtgärden för miljö kvalitetsmålet Frisk luft: ”Kampanj för spridning av kunskap om miljömedicinska risker med luftföroreningar genomförs senast 2010”. Två av åtgärderna är ej påbörjade av fyra av kommunerna. Dessa är åtgärden för miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan: ”Företag, organisationer och förvaltningar har snarast möjligt och senast 2009 infört ett s.k. energiledningssystem” och åtgärden för miljö kvalitetsmål God bebyggd miljö: ”Ett regionalt gröstrukturprogram utarbetas senast 2010 för att ytterligare stärka gröstrukturens ställning i relation till trafik- och bebyggelseinfrastruktur”.

Skogsstyrelsen

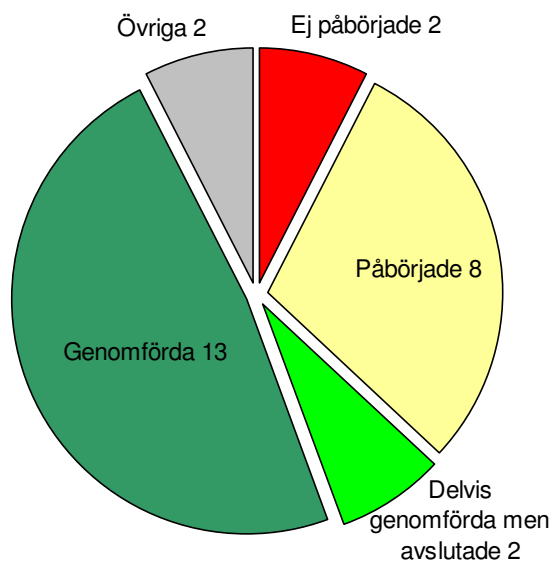

Diagram 8. Klassning av genomförandegrad för åtgärder där Skogsstyrelsen är genomförare

Skogsstyrelsen är ansvarig för genomförandet av 27 åtgärder. Av dessa har de genomfört nästan hälften (13 st). Två åtgärder är delvis genomförda men avslutade, åtta är påbörjade och endast två är ej påbörjade. För de två övriga åtgärderna de är ansvariga för har inget svar lämnats.

Region Halland

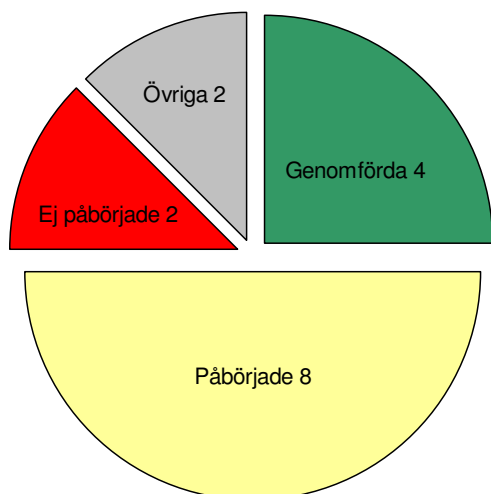

Diagram 9. Klassning av genomförandegraden för åtgärder där Region Halland är genomförare

Region Halland är ansvariga för genomförandet av 16 åtgärder. De har genomfört fyra av dem helt, påbörjat sju och ej påbörjat två av åtgärderna. För de två övriga åtgärderna har de angett att arbetet i huvudsak bedrivs av andra aktörer.

Landstinget

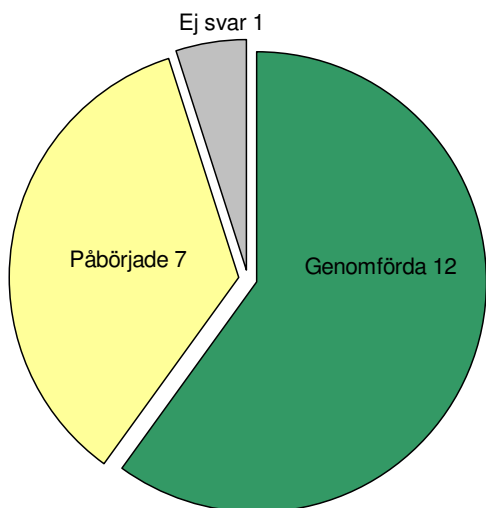

Diagram 10. Klassning av genomförandegraden för de åtgärder där Landstinget står är genomförare

Landstinget har ansvaret för genomförandet av 20 åtgärder. De har genomfört 12 av dem och påbörjat sju. Den kvarvarande åtgärden har de inte lämnat något svar för. Inte en enda av de åtgärder landstinget ansvarar för är ej påbörjad.

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)

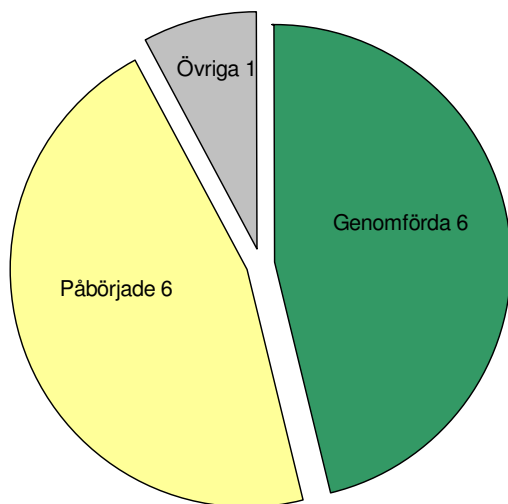

Diagram 11. Klassning av genomförandegraden för de åtgärder där LRF står är genomförare.

Lantbrukarnas riksförbund har ansvaret för genomförandet av 13 åtgärder. Av dessa har de genomfört sex åtgärder och påbörjat sex. En av åtgärderna har de inte lämnat något svar om men den är det Länsstyrelsen som har huvudansvar för.

Länstrafiken

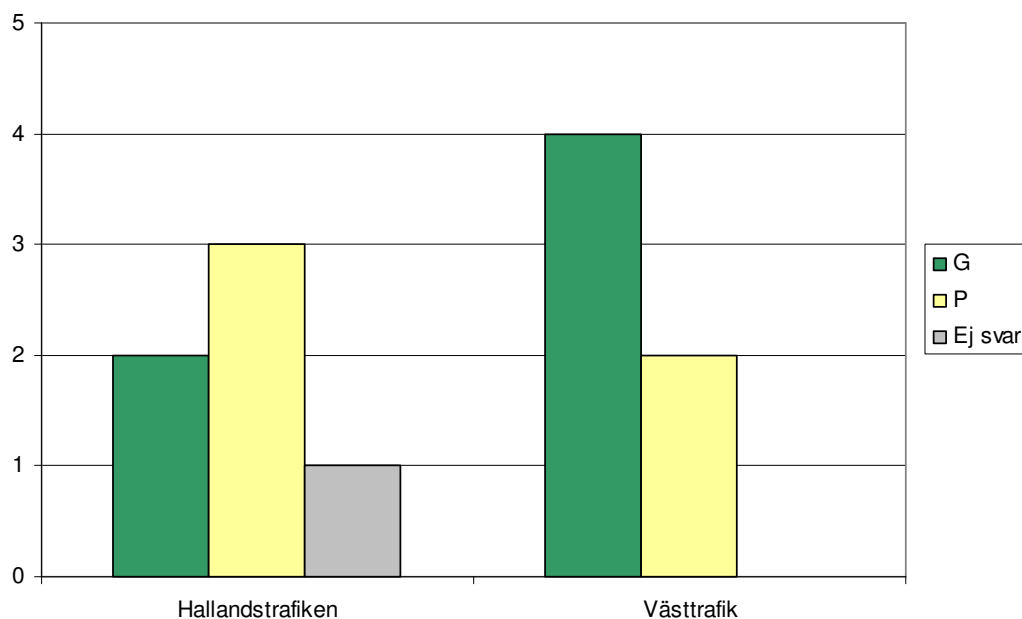

Diagram 12. Genomförandegraden för de sex åtgärder de båda trafikbolagen har ansvar för.

I länet finns två bussbolag som sköter länstrafiken, Hallandstrafiken och Västtrafik. De står båda som ansvarig för genomförandet av sex åtgärder. Av dessa åtgärder är två helt genomförda av båda bolagen och två påbörjade av båda. De övriga två åtgärderna är genomförda av Västtrafik. Hallandstrafiken har påbörjat en av dem och den andra har de inte lämnat något svar om.

De kommunala fastighetsbolagen

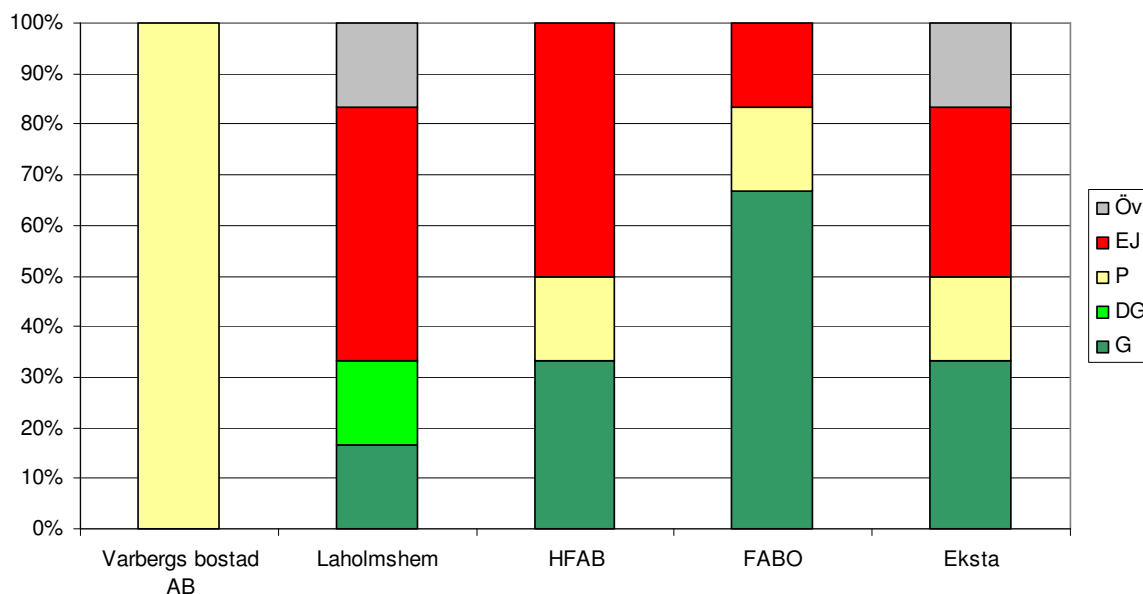

Diagram 13. Andelen genomförda, delvis genomförda men avslutade, påbörjade, och ej påbörjade åtgärder för fyra av de kommunala fastighetsbolagen.

Fem av länets sex kommunala fastighetsbolag har svarat på enkäten. Dessa är Laholms hem, Varbergs bostad AB, Halmstads Fastighets AB (HFAB), Falkenbergs bostads AB (FABO) och

Eksta Bostads AB/Kungsbackabostäder. De kommunala bostadsbolagen står som ansvarig för genomförandet av sex åtgärder. Ingen av dessa åtgärder är helt genomförd av samtliga bostadsbolag men några åtgärder är helt genomförda eller delvis genomförda men avslutade av några av bolagen. Det finns även ett antal åtgärder som ej är påbörjade hos vissa av bostadsbolagen. Laholmshem har angett att en åtgärd för miljökvalitetsmål Begränsad klimatpåverkan inte är relevant för dem då de endast har 20 anställda (åtgärden gäller företag med mer än 50 anställda).

Större företag

Enkäten har skickats ut till 12 företag i byggbranschen och 55 andra större företag (>100 anställda). Av dessa har sex byggföretag svarat och 30 av de övriga större företagen. Det är svårt att sammanställa någon statistik på detta då det skiljer sig mycket hur långt de kommit i sitt miljöarbete, hur noggrant de svarat och hur många av åtgärder de lämnat någon uppgift om.

För de större företagen har vi dock valt att titta lite extra på fyra åtgärder. Det är tre åtgärder för miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan och en åtgärd för miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö.

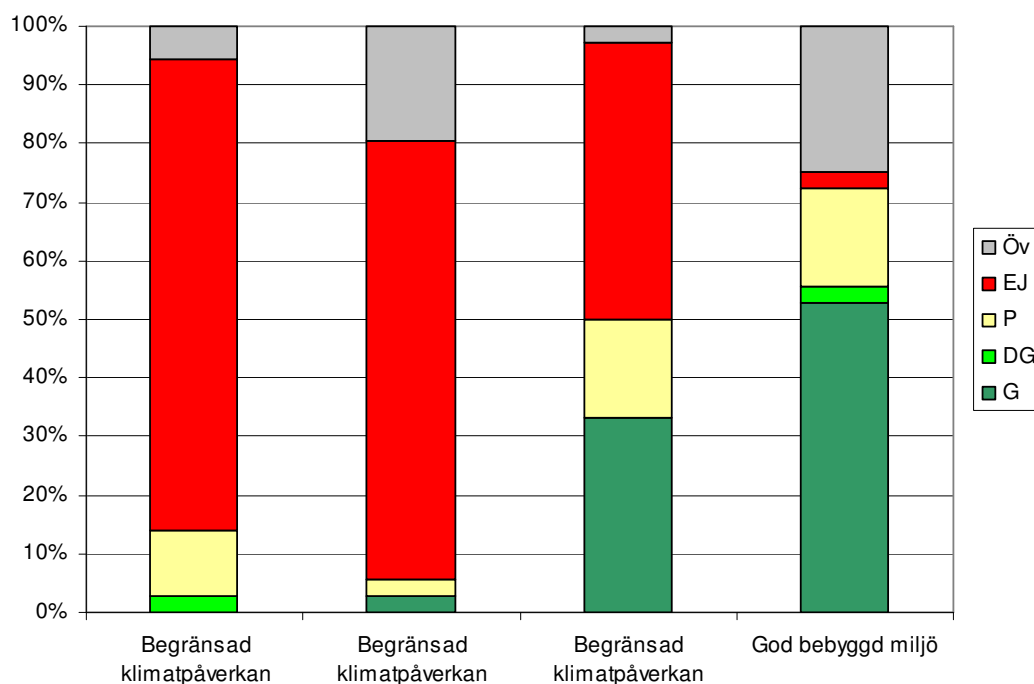

Diagram 14. Andel av 36 större företag som genomfört, delvis genomfört men avslutat, påbörjat och ej påbörjat fyra olika åtgärder.

Den första åtgärden för Begränsad klimatpåverkan innebär att erbjuda kurser i s.k. eco-driving till alla anställda, och den har inget av de 36 större företagen som svarat på enkäten genomfört. Ett företag har dock delvis genomfört men avslutat den och fyra företag har påbörjat åtgärden. 29 företag har ej påbörjat åtgärden och två av företagen har inte svarat alls.

Den andra åtgärden inom samma miljökvalitetsmål innebär att starta bilpooler inom företaget, och den har ett företag genomfört, ett har påbörjat och 27 företag har inte påbörjat åtgärden. Sex företag har inte lämnat något svar och ett anser att det inte är relevant för dem.

Den tredje åtgärden för Begränsad klimatpåverkan innebär att företaget ska ha antagit en resepolicy med tydlig miljöprofil år 2007. Detta har tolv företag genomfört och sex har påbörjat arbetet. Ett företag har inte svarat och resterande 19 företag har inte påbörjat åtgärden.

Den fjärde åtgärden hör till miljömålet God bebyggd miljö och innebär att verksamheter som genererar mycket avfall ska genomföra en utredning av möjligheterna att återvinna eller förbränna istället för att deponera sitt avfall. Det är endast ett av de 36 företagen som svarat att de inte påbörjat denna åtgärd, två stycken som inte anser det vara relevant för dem och sju stycken som inte svarat alls. Hela 19 av de företag som svarat på enkäten har genomfört denna åtgärd, ett har delvis genomfört men avslutat och sex företag har påbörjat arbetet med denna åtgärd.

Diskussion

Diagram 15 visar åtgärdsläget för de olika miljö kvalitetsmålen. Två av målen finns inte med i diagrammet; Ett rikt växt- och djurliv ingår, som tidigare nämnts, ännu ej i något åtgärdsprogram och Skyddande ozonskikt innehåller enbart en åtgärd och denna är lagstadgad och därför placerad i kategorin ”Övrigt”. Vilket miljö kvalitetsmål läget ser bäst ut för beror på hur man ser på det. Det mål där störst procentuell andel av åtgärderna är genomförda eller delvis genomförda är Säker strålmiljö. För detta miljö kvalitetsmål finns inte heller några åtgärder som är ej påbörjade eller inom klassen Övrigt. Däremot är det miljö kvalitetsmål där flest åtgärder är genomförda eller delvis genomförda av ansvariga aktörer Levande skogar med nio åtgärder genomförda eller delvis genomförda. Ser man enbart till helt genomförda åtgärder ser det bäst ut för Levande skogar, både procentuellt och till antalet åtgärder, men inom detta miljö mål finns även en åtgärd som inte är påbörjad alls.

Överlag ser åtgärdsarbetet mycket bra ut i länet och inom alla miljö kvalitetsmål är fler åtgärder påbörjade, delvis genomförda eller genomförda än vad som är ej påbörjade eller inom kategorin ”Övrigt”. Inom de miljö kvalitetsmål där det finns ej påbörjade åtgärder är det som mest 2 åtgärder som ej påbörjats (God bebyggd miljö), men det är en mycket liten andel med tanke på att detta miljö kvalitetsmål rymmer flest (37 st) åtgärder. Inom övriga sex miljö kvalitetsmål med ej påbörjade åtgärder handlar det om endast en icke påbörjad åtgärd.

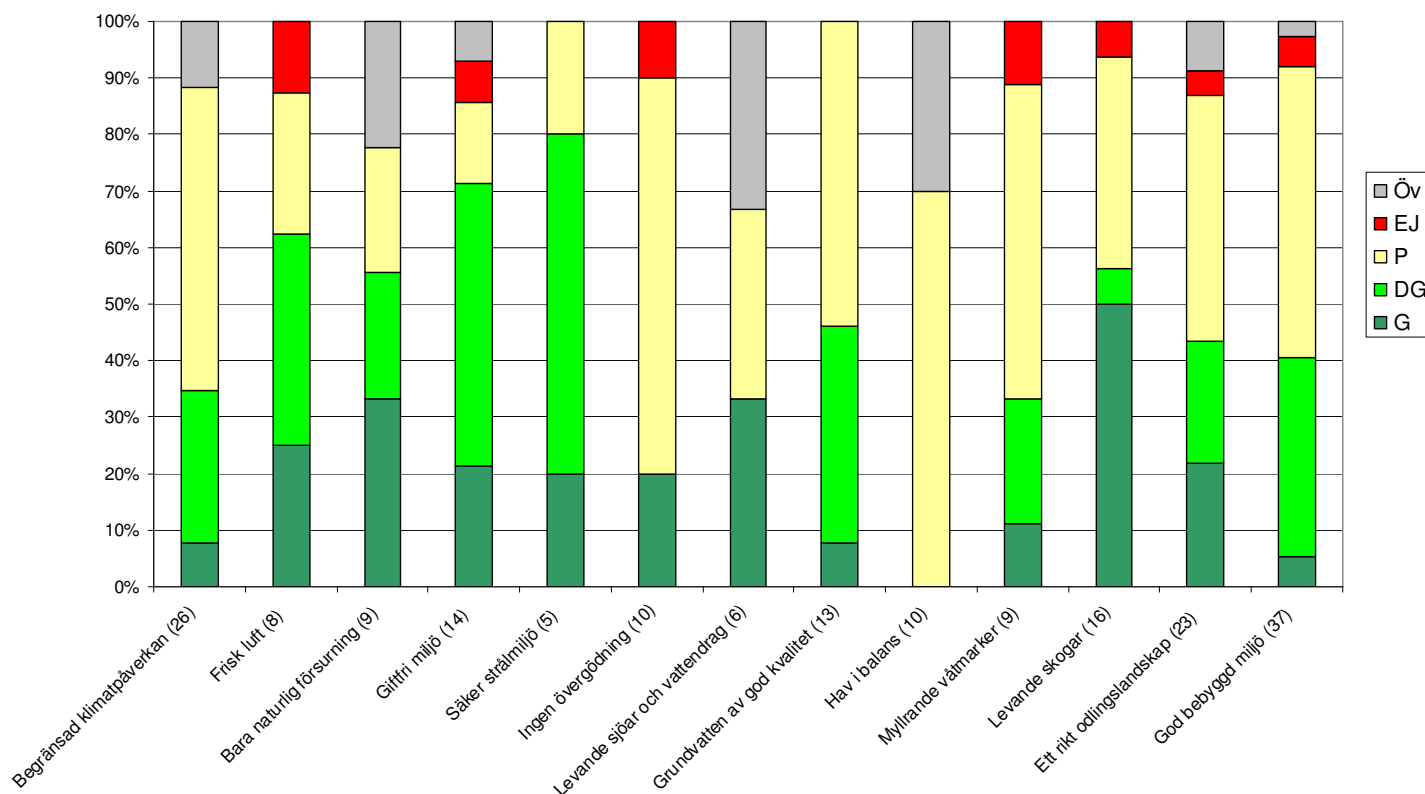

Diagram 15. Andelen åtgärder med olika klassning fördelat på de olika miljökvalitetsmålen. Siffran inom parentes anger hur många åtgärder det fanns inom varje miljökvalitetsmål.

Kommunernas åtgärdsarbete ser också mycket bra ut då endast 7 åtgärder sammantaget klassats som ej påbörjade. Fem av sex kommuner har även fler genomförda åtgärder än ej påbörjade och ser man till de påbörjade, delvis genomförda och avslutade och genomförda åtgärderna är dessa mycket fler än de ej påbörjade åtgärderna i alla kommuner. I vissa fall där kommunerna inte påbörjat något arbete eller ej lämnat svar kan det bero på att andra aktörer ska ta det första initiativet, t.ex. vid bildandet av regionla nätverk.

Gällande de privata företagen är deras medverkan och engagemang i miljömålsarbetet viktigt då många av dessa verksamheter påverkar miljön på olika sätt. Många företag jobbar också aktivt med miljöfrågor vilket är mycket positivt.

I uppföljningen har vi av praktiska skäl främst fokuserat på att följa upp **antalet** genomförda åtgärder i Handlingsprogrammet, vilket på ett relativt enkelt sätt ger en bra överblick över åtgärdsarbetet i länet. En komplett uppföljning borde dock även ta hänsyn till de olika åtgärdernas effektivitet och genomförbarhet. Detta är något som troligtvis kommer att förbättras till kommande uppföljningar.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN